O‘ZBEKISTON MILLIY PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

13.00.01 – «Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi» ixtisosligi bo‘yicha malakaviy imtihon D A S T U R I

TOSHKENT – 2026

ANNOTATSIYA

“Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi” ixtisosligidan malakaviy imtihon qabul qilish dasturi O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida” Qonuni hamda pedagogika fanini rivojlantirishga oid mavjud me’yoriy hujjatlar asosida yaratilgan bo‘lib, psixologik-pedagogik tayyorlash tizimining muhim tarkibiy qismidir. Uning asosiy maqsadi - pedagogika ixtisosligi bo‘yicha talabgorning nazariy va kasbiy tayyorgarlik darajasini uning ushbu fanning shakllanishi va rivojlanishi tarixini, umumiy konsepsiyalari va metodologiya masalalarini, manbalarini, shu bilimlar tarmog‘ining asosiy nazariy va amaliy muammolarini, mavjud materialni nechog‘lik bilishini aniqlab berishi, uning ilmiy adabiyotni, shu jumladan, chet el davriy nashrlarini hamda ilmiy tadqiqotlarning zamonaviy usullarini qanchalik egallaganligini ko‘rsatib berishi lozim.

Tuzuvchilar : p.f.d., prof. B.S.Abdullayeva
DSc., dos. N.Sh.Ruzikulova

Taqrizchi: p.f.d., prof. N.N.Djamilova
p.f.n., dos. R.G.Isyanov

Ushbu dastur universitet Ilmiy-texnik kengashining 2026-yil 6-yanvardagi 1-sonli majlisida tasdiqlangan.

SO’Z BOSHI

Hozirgi davrda pedagogika fani pedagogik madaniyatni rivojlantirish, ularda yangicha tafakkurni tarkib toptirish, umumiy kasb tayyorgarligigini ta’minlashga yo‘naltirilgan.

Pedagogika nazariyasidan pedagogik ma’lumotga ega har bir talabgor, qaysi fan mutaxassisi bo‘lib yetishishidan qat’iy nazar o‘quv-tarbiyaviy faoliyatni muvaffaqiyatli olib borishi uchun zarur bo‘lgan pedagogik bilimlar va ko‘nikmalarning umumiy hajmini, umumkasbiy va shaxsga yo‘naltirilgan ta’lim talablarini bilishlari lozim.

Pedagogika tarixi talabgorning umumpedagogik bilim darajasini, pedagogik merosimizga hurmat bilan munosabatda bo‘lishini aniqlaydi. Ta’lim va tarbiya nazariyasi va amaliyoti, tarbiya va ta’lim, uning rivojlanish jarayoni jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi va har bir tarixiy bosqichda ilmiy bilimlar darajasi bilan bog‘liqligi to‘g‘risida aniq tasavvur hosil qiladi.

Bunda pedagogikaning ijtimoiy taraqqiyot talabiga javob berganligi, ilmiy taraqqiyot bir butun tarbiya nazariyasi va amaliyot ekani hisobga olingan. Ta’lim amaliyoti, shuningdek, ta’limdagi yutuqlarning muhimligi ham nazarda tutiladi. U yoki bu pedagogik konsepsiyalar, ta’limotlarni tavsiflaganda shu ta’limotlar ijodkorining hayoti va faoliyatidagi eng muhim voqealarni asos qilib olish nazarda tutilgan.

Dastur pedagogika tarixini kishilik jamiyatining taraqqiyoti tarixi bilan uzviy aloqada bayon etishga mo‘ljallangan. Pedagogik fikr rivojlanishini izchil o‘rganish bo‘lg‘usi mutaxassislarga hozirgi davrda o‘tmishning ilg‘or pedagogikasining uzviy davomi ekanligini ko‘rsatish kelajak maorif va pedagogika taraqqiyoti yo‘nalishlarini anglab olishga yordam beradi.

“Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi” ixtisosligi bo‘yicha dasturning maqsad va vazifalari: talabgorlarning hozirgi zamon pedagogika fanining nazariy asoslari bilan qurollantirish; pedagogik tafakkurni shakllantirish negizini yaratish; pedagogik fikrlash qobiliyatini tarkib toptirish; “Ta’limning pedagogik qonuniyatlari hamda tamoyillari”ga mos holda tegishli

qarorlar qabul qilish; Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Yusuf Xos Hojib, Alisher Navoyi, Abdulla Avloniy, Yan Amos Komenskiy, K.D.Ushinskiy va boshqa mutafakkirlarning ta'limiy-axloqiy, umumbashariy qadriyatlari hamda mamlakatimiz Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning nutqlaridagi umuminsoniy va ma'naviy-axloqiy tamoyillarni bilish; hozirgi zamon ta'lim texnologiyalarini bilish hamda ularni amaliyotda qo'llay olishga o'rgatishdan iborat.

"Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi" fanidan bilim va ko'nikmalarga qo'yiladigan talablar:

mazkur ixtisoslikni o'rganish jarayonida quyidagi pedagogik tushunchalarni bilish va ko'nikmalarga ega bo'lish zarur:

– ta'lim-tarbiya ishlarini mustaqillik g'oyalaridan foydalanilgan holda pedagogik qonuniyatlar va tamoyillarga uyg'un holda o'tkazish;

– pedagogik faoliyatni rejalashtirishda, yaqin, o'rta davrni va istiqbolni ko'zlab maqsad, vazifalarni belgilash;

– amaliyotda o'qitish hamda ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning asosiy shakllarini qo'llash;

– amaliyotda o'qitish va ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning qulay metod va vositalarini qo'llash, ma'lum vaziyatlarda ulardan to'g'ri foydalana olish;

– ta'lim jarayonini zamonaviy pedagogik texnologiyalar. Sharq va G'arbning ilg'or pedagogik tajribalaridan foydalangan holda tashkil etish;

– o'z oldiga qo'ygan vazifalarni to'g'ri bajarilishini tashkil etish;

– shaxs faoliyati va xulqini rag'batlantirib borish;

– pedagogik vaziyatlar, ta'lim va tarbiya natijalarini tahlil eta olish, jamoani o'rganish; o'zlashtirmaslik sabablarini, kamchiliklarni aniqlash va ularni bartaraf etish uchun samarali tadbirlarni belgilash;

– o'z bilimini oshirib borish, amaliyotda pedagogika fanidagi yutuqlar, ilg'or tajribalardan foydalanish, qulay pedagogik tadqiqotlar o'tkazish, pedagogik faoliyatda yuzakichilik va bir qolipda ishlashga yo'l qo'ymay, ishga ijobiy munosabatni namoyon etish;

– guruh rahbari va tarbiyachi-murabbiy vazifalarining samaradorligiga erishish, tashqi ta'lim, ota-onalar, mahalla, jamoatchilik, bilan o'z-o'zini boshqarishni tashkil etish.

Talabgor "Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi" fanini o'rganish davomida zamonaviy ta'lim texnologiyasi kompyuter, axborot texnologiyasi, pedagogik vaziyatlarni modellashtirish, pedagogik mazmundagi amaliy, ilmiy tadqiqot topshiriqlarini bajara olishini namoyon eta olishlari zarur.

Talabgorning pedagogika nazariyasi va tarixi. o'rganilishi zarur bo'lgan minimum bilimlar mazmuni.

1. O'zbekiston Respublikasi Ta'lim to'g'risida Qonunida pedagogika fani va uning jamiyatda tutgan o'rni haqida. O'zbekiston Respublikasida kadrlar tayyorlashning milliy modeli va uning asosiy tarkibiy qismlari: shaxs-kadrlar tayyorlash tizimining bosh subyekti, ta'lim sohasidagi xizmatlarning iste'molchisi va ularni amalga oshiruvchi; davlat va jamiyat-davlat va kadrlar tayyorlash tizimining faoliyatini tartibga solish va nazorat qilishni amalga oshiradi, hamda fuqarolarning o'rta umumiy ta'lim, o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi, oliy ta'lim, oliy o'quv yurtidan keyingi ta'lim turlarini olish huquqini kafolatlaydi; uzluksiz ta'lim va uning faoliyat ko'rsatish prinsiplari ta'limning ustuvorligi, ta'limning demokratlashuvi, ta'limning ijtimoiylashuvi, ta'limning milliy yo'naltirilganligi, ta'lim va tarbiyaning uzviy bog'liqligi, har tomonlama komil insonni shakllantirishga yo'naltirilganligi, iqtidorli yoshlarni aniqlash; uzluksiz ta'lim tizimi va turlari; maktabgacha ta'lim, umumiy ta'lim, umumiy o'rta ta'lim, o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi, oliy ta'lim, oliy o'quv yurtidan keyingi ta'lim, kadrlar malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash, maktabdan tashqari ta'lim; fan-tabiat va jamiyat taraqqiyoti haqidagi yangi fundamental va tadqiqiy bilimlarni shakllantirish, yuqori malakali ilmiy va pedagogik kadrlar tayyorlash sohasi sifatida; ishlab chiqarish - kadrlarga bo'lgan ehtiyojni, shuningdek, ularning tayyorgarlik sifati va saviyasiga nisbatan qo'yiladigan talablarni belgilovchi asosiy

buyurtmachi, kadrlar tayyorlash tizimini moliya va moddiy-texnika jihatdan ta’minlash jarayonining qatnashchisi.

Pedagoglik kasbi. Pedagoglik kasbining paydo bo‘lishi va ravnaq topishi. Sharq mutafakkirlari (Al-Xorazmiy, Abu Nasr Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali Ibn Sino, Alisher Navoiy va boshqalar) va G‘arb pedagoglari jamiyatda pedagoglik kasbining tutgan o‘rni haqida. O‘zbekiston Respublikasining Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning demokratik-huquqiy davlat va adolatli fuqarolik jamiyati kurishda barkamol shaxsni shakllantirishda tutgan o‘rni haqida. 2010 yil “Barkamol avlod yili” dasturi to‘g‘risida. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni (2020 yil) ta’lim muassasalari xodimlarini ijtimoiy himoya qilish haqida.

Bugungi kunda barkamol shaxsni shakllantirishga qo‘yilgan talablar. O‘qituvchi-murabbiyning o‘ziga xos fazilatlari ilmiy dunyoqarashi va insonparvarligi. Uning ijtimoiy-pedagogik nuqtai nazari, barkamol avlod tarbiyasi uchun o‘qituvchi-murabbiyning jamiyat oldidagi mas’uliyati, uning kasbiy bilimlari va ko‘nikmalari. Pedagog iste’dodi va qobiliyati. O‘qituvchi-murabbiyning pedagoglik axloq-odobi va nazokati, uning o‘quvchilar, ota-onalar va hamkasblari bilan muloqoti.

Pedagogik mahoratni egallash yo‘llari: Abu Nasr Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali Ibn Sino, Alisher Navoiy, Yan Amos Komenskiy, Lev Tolstoy, Hamza Hakimzoda Niyoziy, Abdulla Avloniy, Shakuriy va Behbudiy kabi buyuk shaxslarning ilmiy salohiyati va pedagogik madaniyati. Ularning pedagogika fani va maorif rivojiga qo‘shgan hissasi.

2. Pedagogika fan sifatida. Uning predmeti, maqsad va vazifalari. Pedagogik tadqiqot metodlari.Pedagogika ijtimoiy fan sifatida. Uning jamiyat taraqqiyotida tutgan o‘rni, rivojlanish bosqichlari va ilmiy-nazariy, amaliy istiqbolni belgilash vazifalari. Pedagogika fanining asosiy kategoriyalari va tushunchalari tarbiya, ta’lim (o‘qitish, o‘qish), ma’lumot, bilim, ko‘nikma va malakalar, rivojlanish. Pedagogika fanining tuzilishi. Pedagogika fanining tarmoqlari. Pedagogikaning falsafa, sotsiologiya, psixologiya, fiziologiya, meditsina va boshqa insonshunoslik fanlari bilan aloqasi. Pedagogika fanlari tizimi.Asosiy pedagogik jarayonlar va ularning bir butunligi, pedagogik jarayonlarni tadqiq qilishning o‘ziga xos xususiyatlari. Ilmiy pedagogik tadqiqotlarning nazariy va amaliy jihatlari. Pedagogika fanining ilmiy-tadqiqot metodlari va ularning tavsifi. Nazariy tadqiqot metodlari qiyosiy-tarixiy tahlil, qiyosiy taqqoslash, umumlashtirish, modellashtirish va boshqalar. Amaliy tadqiqot metodlari ilmiy kuzatish, suhbat, intervyu, so‘rovnoma, test, reyting, statistik tahlil, hujjatlar tahlili, ilmiy tajriba, ilmiy tajriba sinovi (tabiiy, laboratoriya, amaliy va boshqalar). Tajriba - sinov ishlari va ularni kuzatish metodikasi.

3. Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va ijtimoiylashuvi. Pedagogik antropologiya. Shaxs haqida tushuncha. Individ - shaxs, shaxsning o‘ziga xosligi. Shaxs rivojlanishining biologik va ijtimoiy asoslari hamda jihatlari. Shaxs rivojlanishi va tarbiyasining o‘zaro uyg‘unligi. Bola shaxsi - tarbiya obyekti va subyekti sifatida. Shaxs faoliyati. O‘quvchi-yoshlarni yosh xususiyatlariga ko‘ra davrlarga bo‘lish. Ijtimoiylashuv jarayonida shaxsning shakllanishi.

4. Tarbiya maqsadi va vazifasi. Tarbiya maqsadi. Tarbiya maqsadining xilma-xilligi. Hozirgi demokratik jamiyatda har tomonlama rivojlangan, mustaqil fikr yuritadigan erkin shaxsni shakllantirish tarbiya maqsadi sifatida. O‘zbekiston Prezidenti Sh.Mirziyov mustaqil O‘zbekistonni rivojlantirishning ma’naviy-axloqiy ildizlari haqida. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Jomiy, Davoniy, Navoiy, Avloniy va boshqalar) barkamol shaxs tarbiyasi haqida. Tarbiya vazifalari va mazmuni shaxsning milliy va umumbashariy qadriyatlarni o‘rganishi, uning intellektual (aqliy), fuqarolik, ma’naviy-axloqiy, jismoniy, mehnat, iqtisodiy, ekologik, estetik tarbiyasi haqida. Xorijiy mamlakatlar tarbiya konsepsiyasining asosiy g‘oyalari.

5. Didaktika - ta’lim nazariyasi sifatida. Ta’lim paradigmalari. Ta’lim va o‘qitish nazariyasi (didaktika)-pedagogika fanining tarkibiy qismi hamda ma’lumotli bo‘lish — ma’naviy-amaliy faoliyat jarayoni sifatida. Uning jamiyatda tutgan o‘rni. Didaktikaning vazifalari va ahamiyati, asosiy tushunchalari. Hozirgi davr didaktika rivojlanishining asosiy yo‘nalishlari (konsepsiyasi). Uzluksiz ta’lim konsepsiyasi. O‘rta maxsus va kasb-hunar ta’limi konsepsiyasi. Rivojlanuvchi va tarbiyalovchi ta’lim konsepsiyasi. Uni hozirgi davr pedagogikasida amalga oshirishga turlicha yondashuvlar. O‘quv jarayonini “texnologiyalashtirish” konsepsiyasi. Uning ijobiy va salbiy tomonlari. Hozirgi davr didaktikasi tizimlari (an’anaviy va “zamonaviy”). Hozirgi

davr pedagogikasida ta’lim paradigmalari an’anaviy-konservativ, ilmiy, insonparvarlashgan (mantiqiy), ratsionalistik (bixevioristik), texnokratik, ezoterik.
6. Ta’lim jarayoni yagona tizim sifatida. Ta’lim tamoyillari.Ta’lim jarayoni mohiyati. Ta’lim jarayonining yagona tizim sifatida tasnifi.Ta’lim borliqni bilishning o‘ziga xos shakli sifatida. O‘qitish va o‘qish jarayonlari tavsifi, ularning ta’lim jarayonidagi o‘zaro aloqasi. Sharq (al-Forobiy, Beruniy, Ibn Sino) va G‘arb mutafakkirlarining gneseologik g‘oyalari (qarashlari) ta’lim jarayonining asosi sifatida. Ta’lim jarayonida o‘zaro aloqa va bolalarning rivojlanishi. O‘qitishning ta’limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi vazifalarining birligi. O‘quvchi-yoshlarning o‘quv faoliyati va uning tuzilishi. Tarbiyalanuvchilarning reproduktiv va ijodiy bilish faoliyati. Bilimlarni o‘zlashtirish, malaka va ko‘nikmalar jarayoni hamda shaxsning rivojlanishi. Ta’lim jarayonini tashkil qilishda tarbiyachilar yo‘l qo‘yadigan xatolar va ularning oldini olish. Ta’lim qonuniyatlari va tamoyillari. Ularning psixologik va fiziologik asoslovi. Sharq mutafakkirlari ta’lim tamoyillari haqida.
7. Ta’lim metodlari va vositalari. Ta’lim metodlari va usullari haqida tushuncha. Hozirgi zamon didaktikasi va xususiy metodikasida ta’lim metodlarini tavsiflashga turlicha yondashuvlar. Ayrim ta’lim metodlarining tavsifi. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Xorazmiy, Beruniy, Ibn Sino va boshqalar) ta’lim metodlari haqida. Turli yosh guruhlarida ta’lim metodlarini qo‘llashning o‘ziga xos xususiyatlari. Ta’lim mazmunining o‘ziga xos xususiyatlari va o‘quvchilarning bilish faoliyati, rivojlanish darajasiga ko‘ra ta’lim metodlarini faollashtirish yo‘llari. Ta’lim metodlarini takomillashtirish. Pedagogika tajribasida ta’lim metodlari samaradorligini oshirish yo‘llari. Ta’limning texnikaviy vositalari, kompyuterlar va turli audiovidual vositalardan foydalanish imkoniyatlari.
8.Ta’limni tashkil etish turlari va shakllari. Ta’limni tashkil etishning asosiy shakllari. Ta’lim turlari: illyustrativ (an’anaviy); problemali (muammoli); programmalashtirilgan ta’lim. Ta’limni tashkil etish haqida tushuncha, uning xilma-xil turlari. Ta’lim maqsadi va o‘quvchilarning yosh xususiyatlaridan kelib chiqqan holda o‘quv ishlarining turli shakllaridan foydalanish. Ta’limni tashkil etishning an’anaviy shakli. Dars tiplari va tuzilishi. Hozirgi zamonda dars va darslarni modernizatsiyalash yo‘llari. Darsda o‘quvchilar o‘quv faoliyatini tashkil qilishning yalpi, guruhli va yakka tartibdagi shakllarini uyg‘unlashtirish. Ta’limni tashkil etishning noa’anaviy shakllari; o‘quv dialogi, munozara, didaktik (ishbop, rolli) o‘yinlar, trening, press-konferensiya, o‘tkir zahnlilar klubi, musobaqa darslari, auksion, “mo‘jizalar maydoni”, “tergovni bilimdonlar olib boradi”, bayt-barak va boshqalar. Ma’ruza va seminar mashg‘ulotlari, konsultatsiyalar, ekskursiyalar, praktikumlar, konferensiyalar. O‘quvchilarning uy vazifalari, uni tashkil etish mazmuni va metodlari. Ta’lim shakllarini rivojlantirish istiqboli. O‘quv ishlarini tashkil etishning darsdan tashqari shakllari: fan to‘garaklari, ilmiy jamiyatlar, olimpiadalar va boshqalar. O‘qituvchi faoliyatida, o‘quv ishlari turli shakllarining o‘zaro aloqadorligi.
9. Tarbiya jarayoni mohiyati va mazmuni. Tarbiya tamoyillari Tarbiya jarayoni tushunchasi va tuzilishi. Pedagogik jarayon qonuniyatlari. Tarbiya jarayoni mohiyati va o‘ziga xos xususiyatlari. Tarbiya jarayoni tizimi va tuzilishi hamda uning qonuniyatlari. Tarbiya jarayoni mazmuni hamda tarbiyalanganlik mezonlari. Tarbiya tamoyillari. Unga qo‘yiladigan talablar tavsifi. Tarbiyaning ijtimoiy yo‘nalganligi va yaxlitligi; tarbiyaning ijtimoiy hayot, mehnat faoliyati bilan aloqadorligi; har bir o‘quvchi shaxsining o‘ziga xos va shaxsiy munosabat hamda yosh xususiyatlarini hisobga olish. Tarbiyaviy ta’sir etishda yagona talab va uyg‘unlik.
10. Bolalar tarbiya jamoasi-yagona pedagogik jarayonning asosiy shakli. Mustaqil fikrlovchi erkin shaxsni shakllantirish ta’lim va kadrlar tayyorlash milliy modelining asosiy maqsadi sifatida.Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy, Avloniy va boshqalar) barkamol shaxsga xos fazilatlar haqida. Shaxsning boshqalar bilan muloqot qilishga ehtiyoji. Shaxsning jamoada qaror topishi. Jamoa haqida tushuncha. Sharq mutafakkirlari jamoa va uning shaxsga ta’siri to‘g‘risida. Jamoaning pedagogik vazifalari. Jamoaning turlari. Bolalar va yoshlar jamoasining belgilari va tuzilishi. Jamoaning tarkib topish mexanizmi bosqichlari. O‘quvchi-yoshlar uyushmalariga pedagogik rahbarlik.

11. Tarbiyaning umumiy metodlari. Tarbiya metodlari haqida tushuncha. Tarbiya metodlarining maqsadi, prinsiplari, mazmuni va o‘quvchilarning yosh, o‘ziga xos xususiyatlariga, tarbiyalanganlik darajasiga bog‘liqligi. O‘zbek xalq pedagogikasida tarbiya metodlari. Tarbiyada ibrat-namuna ko‘rsatishning tutgan o‘rni. Ishontirish metodlari, hikoya, munozara, suhbat, ma’ruza va boshqalar. Tarbiya usullari; muhokama, ishonch bildirish, tushunish, hamdardlik bildirish, rag‘batlantirishi tanqid va boshqalar. Ijtimoiy xulq-atvor tajribasini shakllantirish metodlari: Bolalar hayotini uyushtirish va ular bilan hamkorlik qilishning mohiyati. Jamoa istiqboli, o‘yin, yagona talablar, o‘z-o‘zini boshqarish, musobaqa, o‘z-o‘ziga xizmat va boshqalar.

12. Ilmiy dunyoqarashni shakllantirish va o‘quvchilarni aqliy tarbiyalash. Ilmiy dunyoqarash, tafakkur va milliy mafkurani shakllantirish o‘quv-tarbiya jarayoni maqsadi sifatida. Aqliy tarbiya va ilmiy dunyoqarashning asosiy belgilari va mohiyati. Ilg‘or ilmiy dunyoqarashning asosiy tarkibiy qismlari: ilmiy qarash, e’tiqod, ilmiy tafakkur. O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi va Prezident Sh.Mirziyoyevning asarlarida yoshlarning aqliy kamoloti, tafakkuri va ilmiy dunyoqarashiga qo‘yilgan talablar.Sharq mutafakkalari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Yusuf Xos Hojib, Naqshbandiy, Navoiy va boshqalar.), ilmiy bilim va aqliy tarbiyani tashkil qilish, uning mazmuni va metodlari haqida. Aqliy tarbiyaning vazifalari va mazmuni. Bilim, malaka va ko‘nikmalarning shakllanishi-aqliy tarbiya asosi sifatida. O‘quvchilarning intellektual rivojlanishi. Umumiy ta’lim fanlarini o‘qitishda aqliy faoliyat madaniyati, malaka va ko‘nikmalarini shakllantirish. Iqtisodiy tarbiya o‘quvchilarda ilmiy dunyoqarashni shakllantirishning tarkibiy qismi sifatida. Bozor munosabatlari hamda iqtisodiy islohotlar sharoitida tarbiyaning vazifalari va mazmuni. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev jamiyatni yangilash sharoitida iqtisodiy tamoyillar haqida. Dars, darsdan tashqari mashg‘ulotlar va oilada iqtisodiy tarbiya. Ekologik tarbiya o‘quvchilar dunyoqarashini shakllantirishning tarkibiy qismi sifatida. Ekologik ong va madaniyatni shakllantirish. Dars va darsdan tashqari mashg‘ulotlar hamda oilada ekologik tarbiya shakl va metodlari.

13. Fuqarolik tarbiyasi. Shaxsni shakllantirish, kamol toptirish jarayonida fuqarolik tarbiyasining vazifalari va mazmuni. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasida yoshlarning fuqarolik tarbiyasi “Mamlakatimizni modernizetsiya qilish va kuchli fuqarolik jamiyati barpo etish – ustivor maqsadimizdir” hamda mavzusidagi ma’ruzalari. Fuqarolik tarbiyasining vazifalari ta’limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi. Fuqaroning yetuklik mezonlari. O‘quvchilarni fuqarolik ruhida tarbiyalashda davlat ramzlaridan (O‘zbekiston Respublikasi madhiyasi, O‘zbekiston Respublikasi gerbi, O‘zbekiston Respublikasi bayrog‘i) foydalanish. Fuqarolik tarbiyasining umuminsoniy jihatlari; tinchlikni saqlash, ekologik muammolar, tinchlik va jahon badiiy madaniyatini saqlash, iqtisodiy, ilmiy, madaniy hamkorlik. Vatanparvarlik va baynalminallik - fuqarolik tarbiyasining asoslari. “Vatanparvarlik” tushunchasining mohiyati. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy, Avloniy va boshqalar.) vatanparvarlik tarbiyasi haqida. Vatanni sevmoq - iymondandir. “Baynalminallik” tushunchasining mohiyati xalqlar do‘stligi, tenglik, birodarlik; millatlararo hamjihatlik; boshqa millat vakllari, ularning urf-odatlari, an’analariga hurmat, ehtirom. Vatanparvarlik va baynalminallik tarbiyasining mazmuni va metodlari, uning tashkil qilish shakllari. Harbiy - vatanparvarlik tarbiyasi. Vatanni himoya qilish hissisni shakllantirish. Harbiy Vatanparvarlik tarbiyasining shakllari darslar, to‘garaklar, klublar, “Vataparvar” o‘yini va boshqalar.

Huquqiy tarbiya. O‘quvchilarda huquqiy ong va xulq atvorni shakllantirish fuqarolik tarbiyasining tarkibiy qismi sifatida. Huquqning ijtimoiy vazifalari: boshqaruvchi, tartibga soluvchi, himoya qiluvchi, muhofaza etuvchi, tarbiyaviy.

Huquqiy tarbiyaning mohiyati va tuzilishi huquqiy savodxonlik (huquqiy bilimlar)- boshlang‘ich huquqiy bilimlarni egallash; axloqiy va siyosiy xis-tuyg‘ular - qonunga hurmat, fuqarolik shon-sharafini his qilish, huquqiy tafakkur - huquq me’yorlari nuqtai nazaridan kishilarning hatti-harakatlari, fe’l-atvorini baholash. Huquqiy madaniyat-huquqiy tarbiyaning asosi sifatida. Huquqiy madaniyatning tuzilishi, huquqiy me’yorlarni bilish, ulardan foydalanish ko‘nikmasi. Huquqiy tarbiyaning mazmuni, metodlari va tashkiliy shakllari. Yoshlar o‘rtasida huquqbuzarlikning oldini olishda huquqiy tarbiyaning ahamiyati.

14.Mehnat tarbiyasi. Shaxsni kamol toptirish jarayonida mehnat tarbiyasining maqsadi va vazifalari. Sharq mutafakkirlari mehnat tarbiyasi haqida. Jahon iqtisodiy inqirozining ta'lim-tarbiyaga ta'siri. (Prezident I.Karimovning «Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi, O'zbekiston sharoitida uni bartaraf etishning yo'llari va choralari" asari bo'yicha. – T.: 2009 yil.). Mehnatning mohiyati va vazifalari. Mehnat qilish ongning bosh vazifasi odamlarda ongli mehnatkash, mulkdorlik psixologiyasini shakllantirish.

Bozor munosabatlariga o'tish sharoitida ta'lim muassasalarida mehnat tarbiyasi tizimi va uning mazmuni. Mehnat faoliyatining asosiy turlari: o'quv mehnati, ijtimoiy foydali mehnat, o'z-o'ziga xizmat qilish mehnati, ishlab chiqarish mehnati. Bozor munosabatlarini rivojlantirish va iqtisodiy islohotlar sharoitida iqtisodiy tarbiya vazifalari, metodlari va mazmuni.

15. O'quvchilarni yuksak ma'naviy-axloqiy tarbiyalash. Axloq - ijtimoiy ong, ta'sir ko'rsatish va tarbiyalash shakli sifatida. Sharq mutafakkirlari (Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Navoiy, Abdulla Avloniy va boshqalar)ning ma'naviy-axloqiy g'oyalari, hozirgi kunda shaxsni ma'naviy-axloqiy kamol toptirish va shakllantirishda ularning ahamiyati.

Sh.Mirziyoyevning asarlarida shaxsni yuksak ma'naviy-axloqiy rivojlantirish va shakllantirishning asosiy tamoyillari; umuminsoniy qadriyatlarga sodiqlik, xalqimizning ma'naviy merosini mustahkamlash va rivojlantirish, insonning o'z imkoniyatlarini erkin namoyon qilishi, vatanparvarlik. Prezident I.Karimovning «Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch» (T., 2008 y.) asarida ma'naviyat-ma'rifat g'oyalari. Ma'naviy-axloqiy tarbiya mezonlari. Pedagogik qarovsiz qolgan o'quvchilarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning o'ziga xos xususiyatlari. O'quvchi-yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlash. Jinsiy tarbiya.

16. Nafosat tarbiyasi. Nafosat tarbiyasining maqsad va vazifalari. Maktabda nafosat tarbiyasining mazmuni, shakl va metodlari. Nafosat tarbiyasida umuminsoniy va milliy, ma'naviy qadriyatlardan foydalanish. Ta'lim jarayonida nafosat tarbiyasi. San'at asarlari, dunyo va milliy madaniyat, tarixiy va me'moriy yodgorliklarni, Vatan tabiati boyliklarini qadrlash va avaylab asrash ko'nikmalarini shakllantirish. Yoshlarning nafosat tarbiyasida salbiy holatlarning oldini olish (yoshlar orasiga ma'naviy jihatdan saviyasiz san'at asarlarining kirib kelishiga yo'l qo'ymaslik). Jismoniy tarbiya. Shaxsning har tomonlama kamol topishida jismoniy tarbiyaning o'rni va vazifalari haqida. Sharq mutafakkirlari jismoniy tarbiya haqida. O'quvchi-yoshlarni jismoniy tarbiyalashning kompleks dasturi. Jismoniy tarbiyaning chaqiriqqacha harbiy tayyorgarlik bilan bog'liqligi. Jismoniy tarbiyaning tashkiliy shakllari. Jismoniy tarbiya mashg'ulotlari, jismoniy tarbiya va sport seksiyalari. Ommaviy bayramlar. Musobaqalar. Turizm. Spartakiadalar. O'quvchi-yoshlar salomatligini mustahkamlash va chiniqtirishda tabiiy omillardan foydalanish. O'quvchi-yoshlar sport majmualarining o'ziga xos xususiyatlari. O'quvchilar gigayenasi muammolari. O'quvchi-yoshlarning turmushi, mehnati, dam olishining kun tartibi, o'quvchilarning o'z-o'zini jismoniy chiniqtirishni tarbiyalashga rag'bat uyg'otish. Oilada bolalarning jismoniy tarbiyasi. Ular tarbiyasining jinsiy va axloqiy-estetik jihatlari. O'quvchi-yoshlarni kashandachilik va alkogolizmga nafrat ruhida tarbiyalashning jismoniy va axloqiy jihatlari. 17. Oilada tarbiya asoslari. Jamiyat taraqqiyotining turli davrlarida oila tarbiyasining konseptual asoslari; umuminsoniy qadriyatlar, shuningdek, to'g'rilik, or-nomus, qadr-qimmat, mehr-shavqat, insonparvarlik va mehnatsevarlik, yaxshilikka-yaxshilik bilan javob qaytara olish kabi fazilatlarni shakllantirish. Oila va uning tarbiyaviy vazifalari. Oilaning hozirgi davrdagi muammolari. Oila a'zolarining axloqiy munosabatlari. Oila tarbiyasining huquqiy asoslari. Davlat va hukumatning oilani mustahkamlashga g'amxo'rligi. "Oila" ilmiy-amaliy Markazining vazifalari va faoliyatining mazmuni. "Maktab, oila va jamoatchilik" Konsepsiyasining asosiy yo'nalishlarida, oila va jamoatchilikning o'zaro aloqadorligi shakllari. Sharq mutafakkirlari Forobiy, Beruniy, Ibn Sino, Yusuf Xos Hojib, Alisher Navoyiy, Abdulla Avloniy va boshqalar oila tarbiyasi haqida. Oila tarbiyasida umuminsoniy va milliy an'analardan foydalanish.

Oila - umuminsoniy qadriyat va jamiyatning asosiy negizi sifatida. Oila - o'ziga xos jamoa. Oilaning turmush tarzi, urf-odatlari, an'analari, fuqarolik yetukligi va madaniy munosabatlarning tarbiya jarayoni va natijalariga ta'siri. Oilaviy hayetni tashkil etish; oila a'zolarining kun tartibi,

majburiyatlari. Oilaning farzandlar o‘quv faoliyatiga g‘amxo‘rligi. Dam olishni tashkil etish. Oilada o‘quvchilarni tarbiyalash shart-sharoitlari. Bolalarni ota-onalar va katta yoshlilarga hurmat ruhida tarbiyalash. Oila tarbiyasi qoidalari. Oila tarbiyasida xatoliklar va qiyinchiliklar, ularni bartaraf etish yo‘llari.

18. Pedagogika tarixi fan va o‘quv predmeti sifatida. Uning maqsad va vazifalari. Maorif va pedagogika tarixi fan va o‘quv predmeti sifatida. O‘rganiladigan predmetning maqsadi va vazifalari. Uning moddiy va ma’naviy taraqqiyot bilan bog‘liqligi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Miriziyeyovning ta’lim-tarbiya jarayonida ajdodlar merosidan samarali foydalanishning tarbiyaviy ahamiyati haqida. Maoriy va pedagogika tarixini davrlashtirish muammolari.

19. Eng qadimgi davrlardan VII asrgacha ta’lim-tarbiya va pedagogik fikrlar. Eng qadimgi yodgorliklarda inson tarbiyasiga oid fikrlar. Qadimgi davrlarda tarbiyaning kelib chiqishi va uni kishilarning mehnat faoliyati bilan bog‘liqligi. Ibtidoiy odamlar hayotida tarbiyaning o‘ziga xos xususiyatlari. Folklor namunalarida og‘zaki ta’lim usullarining ifodalanishi. Qadimgi afsonalar, qo‘shiqlar, "O‘gitnoma"larda axloq-odob, ta’lim-tarbiyaga oid masalalarning ifodalanishi. Qadimgi davlatlar So‘g‘diyona, Baqtriya va Xorazmda ta’im-tarbiyaning rivojlanishi. Mazkur davlatlarda pedagogik fikrlarning paydo bo‘lishi. Eng qadimgi yozma manbalarda ta’lim-tarbiya masalalari. "Avesto" - eng qadimgi ma’rifiy yodgorlik namunasi. Qadimgi "Avesto", xorazm, so‘g‘d, uyg‘ur, turkiy-run yozuvlarining ta’lim-tarbiyani rivojlantirishdagi o‘rni. O‘rxun-Enasoy obidalari, ularning ma’rifiy a’amiyati. Kultegin, Bilga hoqon, Tunyuquq bitiklarida ta’lim-tarbiyaning o‘ziga xos xususiyatlari. Turkiy xalqlarning dastlabki savod maktablari. Somoniylar davlatida yoshlarga harbiy-jismoniy tarbiya berish. "Oyinnoma" - harbiy-jismoniy ta’lim-tarbiyaga oid dastlabki didaktik asar sifatida.

20. VII asrdan XIV asrning birinchi yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikr taraqqiyoti. Islom dini yoyilishining ta’lim-tarbiyaga ta’siri. Musulmon maktablarida ta’lim-tarbiya mazmuni. Arab tilining savdo va madaniy aloqalar tiliga aylanishi. Qur’onning muqaddas falsafiy-axloqiy asar sifatida o‘rganilishi. G‘azzoliy-islom falsafasi va pedagogikasining asoschisi sifatida. “Kimyoi saodat” asari va uning tarbiya taraqqiyotidagi o‘rni. Masjidlar va ular huzuridagi maktablarda ta’lim-tarbiya. Savod chiqarish uslubiyoti. “Chor kitob” va “Xaftiyak” - dastlabki savod darsliklari sifatida. Hadis ilmining paydo bo‘lishi. Imom Ismoil al-Buxoriy, at-Termiziy va boshqa muhaddislarning hadis ilmini yaratishdagi xizmatlari. Imom al-Buxoriyning “As-saxix”, “Al-adab al-mufrad” asarlarining inson ma’naviy kamolotining tarkib topishidagi o‘rni. Sharq Uyg‘onish davri va unda ta’lim-tarbiyaning taraqqiy etishi. Al-Xorazmiy, Abu Nasr Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sinolarning umumpedagogik hamda didaktik g‘oyalari. Mahmud Qoshg‘ariy, Yusuf Xos Hojib, Kaykovus, Ahmad Yugnakiylarning ta’limiy-axloqiy qarashlari. Mahmud Qoshg‘ariy va uning “Devoni lug‘atit turk” asari. Yusuf Xos Hojibning “Qutadg‘u bilig”i ta’lim-tarbiyaga oid birinchi asar sifatida. Kaykovusning “Qobusnoma” asari. Asarning pedagogik fikr taraqqiyotida tutgan o‘rni. Ahmad Yugnakiy va uning “Hibbat ul-haqoyiq” asari. Hunar o‘rganishga doir risolalar haqida. Ahmad Yassaviy “Hikmatlar”ining axloqiy-ma’rifiy ahamiyati. Ta’limiy-axloqiy asarlarning tarjima qilinishi. Shayx Sa’diyning yirik axloqiy-falsafiy asari “Guliston”ning shaxs kamolotini tarkib toptirishdagi o‘rni.

21. XIV- XVI asrlarda tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar. XIV- XVI asrlarda Movarounnahrda ta’lim-tarbiya va pedagogik fikrlar. Ijtimoiy hayotning tarbiya, ta’lim va pedagogik fikr taraqqiyotiga ta’siri. Ilm-fan, ta’lim-tarbiyaning ravnaq topa borishi.

Movarounnahrda Amir Temurning markazlashgan mahalliy davlatining paydo bo‘lishi va uning ilm-ma’rifatning taraqqiy etishidagi roli.Maktab va madrasalarda ta’lim-tarbiya xususiyatlari. Tabiiy fanlarni o‘qitishning rivojlanishi. Ulug‘bekning ilm-ma’rifat sohasidagi xizmatlari. Uning davrida ta’lim-tarbiya tizimi. Zahiriddin Muhammad Boburning ilm-ma’rifat, ta’lim-tarbiya sohasidagi xizmatlari. Abdurahmon Jomiy, Alisher Navoiy, Davoniy, Husayn Voiz Koshifiylarning ta’limiy-axloqiy merosi. Navoiyning "Hayrat ul-abror", "Mahbub ul-qulub" asarlari. Navoiyning maktab va madrasalarni rivojlantirishdagi faoliyati. Abdurahmon Jomiy, Alisher Navoiylarning axloqiy qarashlari. Jomiyning "Tuhfatul ahror", Alisher Navoiyning "Mahbub ul-qulub"

asarlarining shaxs kamolotidagi ahamiyati. Davoniyning axloqiy qarashlari. "Axloqi Jaloliy" asarining pedagogik fikr taraqqiyotida tutgan o‘rni. Husayn Voiz Koshifiyning axloqiy qarashlari. "Futuvvatnomai Sultoniy" asari va uning axloqiy tarbiyada tutgan o‘rni.
22. XVII asrdan XIX asrning yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar. XVII- XVIII asr va XIX asrning birinchi yarmida Buxoro, Qo‘qon va Xiva xonliklarida ilm-fan taraqqiyoti. Xonliklarda masjid-madrasalarning bunyodga kelishi. Madrasalarda "Qur’on", "Tafsir", "Odob as-solihin", "Sabot ul-ojizin", "Kimyoi saodat", "Hadis", "Shamoyil ul-nabi", "Hikmat ul-ayn"larning o‘rganilishi. Qo‘qon va boshqa xonliklarda qizlar maktablari.
Jahon Otin Uvaysiy va uning qizlar maktabi. Muhammad Sodiq Qoshg‘ariy va uning "Odob as-solihin" asari. Kaykovusning "Qobusnoma", Sa’diyning "Guliston" kabi ma’rifiy asarlarining turkiy tilga tarjima qilinishi. Muhammad Sodiq Qoshg‘ariyning "Odob as-solihin" asarida odob-axloq masalalari.
23. XIX asrning ikkinchi yarmi va XX asr boshlarida tarbiya va pedagogik fikrlar. Turkiston o‘lkasida islom-diniy tarbiyaviy muassasalarning an’anaviy tizimi. Turkistonda chorizm maktab siyosatining boshlanishi. Musulmon maktablariga bo‘lgan salbiy munosabat. Turkiston o‘lkasida pedagogik fikrlarning paydo bo‘lishi. Siddiqiy, Hamza, Shakuriy, Avloniy, Behbudiy va boshqalarning maktab va maorifning rivojlantirishdagi xizmatlari. Turkistonda jadidchilik harakati. Yangi usul maktablarining paydo bo‘lishi. I.Gasprali faoliyati. Munavvar Qori, Avloniy, Shakuriy, Behbudiylarning yangi usul maktablarini tashkil etish borasidagi faoliyati. Said Rasul Said Azizovning “Ustodi avval” darsligi. Abdulla Avloniyning “Turkiy Guliston yoxud axloq” asarida ta’lim-tarbiya tizimi. Hamza, Fitrat faoliyati va milliy pedagogik merosi.
24. 1917-1990 yillarda O‘zbekistonda maktab va pedagogika fani. 1917 yilda O‘zbekiston Respublikasi mustaqilligi e’lon qilingunga qadar bo‘lgan davrda O‘zbekistonda xalq ta’limi va pedagogika fanida turg‘unlik. 70 yil davomida xalq ta’limida adolatsiz milliy siyosatning amalga oshirilishi. Xalq maorifi sohasida maktab darsliklari va o‘quv qo‘llanmalarining yaratilishi. Ta’lim-tarbiya jarayonining mustabid tuzum maqsadiga muvofiq tashkil etilishi va uning salbiy oqibatlari. O‘zbekiston ma’rifatparvarlari Shakuriy, Behbudiy, Abdulla Avloniy, Hamza, Fitrat va boshqalarning ilmiy-pedagogik merosining o‘rganilishi.
25. Mustaqil O‘zbekiston Respublikasida ta’lim tizimi va pedagogik fikr taraqqiyoti. O‘zbekiston Respublikasida mustaqillikning e’lon qilinishi va ta’lim tizimidagi islohotlar. Milliy maktabni tashkil etish muammolari. “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonun va “Kadrlar tayyorlash milliy dasturi”. Pedagogik tadqiqotlarning asosiy yo‘nalishlari. O‘zbek xalqining ma’rifiy qadriyatlaridan ta’lim-tarbiyada foydalanish. O‘zbekiston Prezidenti I.A.Karimov ta’lim-tarbiya sohasidagi islohotlar va barkamol avlod tarbiyasi haqida. I.A.Karimov asarlarida barkamol avlod tarbiyasi va ta’lim-tarbiyani isloh etish g‘oyalari.
26. Jahon pedagogika fani rivojlanishi tarixining bayoni. Qadimgi Yunoniston va Rim davlatlarida ta’lim-tarbiya. Qadimgi Sharq davlatlarida va Yunonistonda pedagogik fikrlarning paydo bo‘lishi. Qadimgi Yunoniston (Sparta, Afina) davlatlarida tarbiya va ta’lim tizimi. Qadimgi yunon faylasuflari (Suqrot, Aflotun, Arastu va Demokrit) ta’limotida tarbiya masalalari. G‘arbiy Yevropa mamlakatlarida ta’lim-tarbiya. Ya.A.Komenskiyning pedagogik tizimi. Uning pedagogika fani taraqqiyotidagi ahamiyati. Rus pedagog olimlarining pedagogik g‘oyalari. K.D.Ushinskiyning pedagogik merosi. XIX asr va XX asr boshlarida G‘arbiy Yevropa, AQSH, Rossiyada pedagogik ilohotlar va uning asosiy oqimlari. Jahon mamlakatlarida pedagogikaning fan sifatida rivojlanishi.
27. Hozirgi davrda jahon rivojlangan mamlakatlarida xalq ta’limi va pedagogika fani. Iqtisodiy rivojlangan mamlakatlarda ta’lim tizimi va maktablarda ta’lim-tarbiya amaliyoti. Jahon mamlakatlaridagi zamonaviy-ijtimoiy bilimlar tizimida pedagogika fani va uning asosiy omillari. AQSH, Yaponiya, Angliya, Turkiya, Janubiy Koreyada ta’lim va tarbiya tizimi, mazmuni va taraqqiyoti.

13.00.01 – Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi ixtisosligi bo‘yicha savollar:

1. Pedagogik fanlar tizimi va ularning o‘ziga xos xususiyatlarini tahlil qiling.

2. Pedagogikaning boshqa fanlar bilan o‘zaro aloqadorlik jihatlarini tahlil qiling. Misollar keltiring

3. Tarbiyaning paydo bo‘lishi va tarixiy rivojlanish mexanizmlarini yoriting.

4. Zamonaviy pedagogikada ta’lim paradigmalarini izohlab bering.

5. Ta’lim mazmuni: asosiy tushunchalari, shakllantirishga qo‘yiladigan talablarni tahlil qilish.

6. Ta’lim jarayonini tashkil etishda pedagoglar yo‘l qo‘yadigan xatolarni tahlil qiling va ularning oldini olish bo‘yicha o‘z tavsiyalaringizni bering.

7. Ta’limni tashkil qilishning an’anaviy shaklini misollar yordamida tushuntiring.

8. Dars turlari va uning tuzilishini tahlil qiling.

9. O‘quv jarayonini texnologiyalashtirishning jihatlarini keltirib o‘ting. Uning ijobiy va salbiy tomonlarini tahlil qiling.

10. Abu Rayhon Beruniyning ma’rifiy qarashlarini asarlari asosida tahlil qiling.

11. Darsda o‘quvchilar o‘quv faoliyatini tashkil qilishning yalpi (ommaviy) shaklini tahlil qiling.

12. Darsda o‘quvchilar o‘quv faoliyatini tashkil qilishning guruhli shaklini tahlil qiling.

13. Darsda o‘quvchilar o‘quv faoliyatini tashkil qilishning indvidual shaklini tahlil qiling.

14. Bozor munosabatlari sharoitida ta’lim muassasalarini rivojlantirish strategiyasini izohlang.

15. O‘quv-tarbiya jarayonini nazorat qilish: turlari va funksiyalari, baholash mezonlarini tahlil qiling.

16. Pedagogika fanida yangi tarmoqlarning rivojlanish istiqbollarini tahlil qiling.

17. Davlat ta’lim standarti (malaka talabi) tuzilmasini tahlil qiling.

18. Metodlogiya tushunchasiga izoh bering.

19. Xalq og‘zaki ijodi namunalari tahlilini misollar yordamida tushuntiring.

20. Ta’lim tizimining turlarini izohlang.

21. Oliy ta’limdan keyingi ta’limning tuzilishini tahlil qiling.

22. Pedagogik muloqot tavsifi, verbal va noverbal muloqotga misollar keltiring.

23. So‘g‘diyona, Xorazm va Baqtriyada ta’lim-tarbiyaning rivojlanish tarixini qiyosiy tahlil qiling.

24. Mustaqillik yillarida pedagogik fikrlar rivojlanishining asosiy yo‘nalishlarini tahlil qiling.

25. Kreativlik tushunchasi ta’rifini keltiring, va uning pedagogik psixologik asoslarini qiyoslang.

26. Bilimlarning ko‘nikma va malakalarga aylanishi mexanizmlarini izohlang.

27. Eng qadimgi yozma manbalarda ta’lim-tarbiya masalalarining tahlil qiling.

28. Pedagogik texnika va uni shakllantirish usullarini tahlil qiling.

29. Zamonaviy jahon ta’lim tizimida kuzatilayotgan global tendensiyalarni aniqlang va ularni ilmiy-pedagogik nuqtai nazardan tahlil qiling

30. Didaktikaning asosiy tushunchalari va tizimini tahlil qiling.

31. Xorijiy mamlakatlar tarbiya konsepsiyasining asosiy g‘oyalarini tahlil qiling. Misollar keltiring.

32. Shaxs rivojlanishi va ijtimoiylashuvi jarayonini izohlang.

33. 1917-1991 yillarda O‘zbekistonda ta’lim tizimi va pedagogik qarashlarni tahlil qiling.

34. Pedagogika fanidagi ilmiy-metodologik yondashuvlarni izohlang.

35. Mustaqillik yillarida uzluksiz ta’lim tizimiga xorijiy tajribalarni joriy etish jarayonini izohlang.

36. Kadrlar malakasini oshirish va ularni qayta tayyorlash tizimining mazmuni, shakllari hamda rivojlantirish yo‘nalishlarini izohlang.

37. G‘arbiy Yevropada maktab va pedagogik fikrlar tahlilini keltiring.

38. Faoliyat tushunchasi tarifi va uning asosiy tavsiflovichi belgilarini izohlang.
39. O‘quv jaryoni funksilarini tahlil qiling.
40. Jamoa haqida tushuncha, uning xususiyatlari va vazifalarini izohlang.
41. Xorijiy davlatlar ta’lim modellari qiyosiy tahlil qiling.
42. Pedagogika fanining obekti va predmetini izohlang.
43. Testlar turlari va ularni qo‘llash imkoniyatlarini tahlil qiling.
44. Pedagogikada gender xususiyatlarining o‘ziga xosligini misollar yordamida izohlang.
45. Pedagogik tadqiqotlarda matematik modellashtirish tushunchasi mazmunini izohlang
46. Oila tarbiyasining ijtimoiy tarbiya bilan uzviy aloqadorligini izohlang.
47. Oila pedagogikasi fanining maqsad va vazifalarini izohlang.
48. Oila pedagogikasini boshqa fanlar bilan aloqadorligini tahlil qiling.
49. Tarbiya jarayoni mazmuni va mohiyatini tahlil qiling.
50. Ta’limning tashkiliy shakllarini tahlil qiling.
51. Avtodidaktika tushunchasi va uning asosiy jihatlarini izohlang.
52. Impakt faktor tushunchasi, hisoblash metodikasi, afzallik va kamchiliklarini izohlang.
53. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar tavsifi.
54. Aksiologiyaning fan tarmog‘i sifatidagi mazmun-mohiyatini izohlang.
55. Shaxs kamoloti ijtimoiy-biologik omillarini izohlang.
56. Ta’lim muassasasi va pedagoglar kadrlarni attestatsiyadan o‘tkazishning me’yoriy huquqiy asoslarini izohlang.
57. Ta’lim metodlari va ularning asosiy turlarini tahlil qiling.
58. Neyropedagogika tasnifi va turlarini tahlil qiling.
59. Ta’lim mazmuni tamoyillari va o‘zaro aloqadorligini tahlil qiling.
60. Ta’lim sifati menejmentining asosiy turlarini tahlil qiling
61. O‘quv maqsadlarining mohiyatini tahlil qiling.
62. Ilmiy bilim, ularni amaliyotda qo‘llash ko‘nikma va malkalarini shakllantirish mexanizmlarini keltiring.
63. Nodavlat ta’lim muassasalari faoliyatining shakllantirilishining me’yoriy huquqiy asoslarini keltiring.
64. Inklyuziv ta’limni amalga oshirish mexanizmlarini izohlang.
65. Inklyuziv ta’lim – tarbiyani individual imkoniyatlarini tahlil qiling
66. Abu Nasr Farobiy asarlarida keltirilgan pedagogik qarashlarni tavsiflang
67. Alisher Navoiy asarlarida keltirilgan pedagogik qarashlarni tavsiflang
68. Tajriba-sinov ishlarida validlik tushunchasini izohlang
69. Ta’lim muassasalarida o‘quv jarayonini rejalashtirishning mazmun-mohiyatini izohlang.
70. Pedagogikada fanlararo aloqadorlik g‘oyalari va tamoyillarini tavsiflang
71. Prognostik tadqiqotlarning metodologik asoslarini izohlang
72. Pedagogik antropologiya va uning zamonaviy tendensiyalarini tavsiflang
73. Respublikamizda qo‘shma ta’lim dasturining mohiyati, holati va istiqbollari haqida bayon qiling
74. Innovatsion ta’lim muhitini yaratish va rivojlantirish texnologiyalariga misollar keltiring
75. Zamonaviy pedagogikaning innovatsion rivojlanish tendensiyalarini tavsiflang
76. Pedagogik tadqiqotlarning ijtimoiy-falsafiy jihatlarini yoritib bering
77. Masofaviy va mediata’limni rivojlantirish omillarini bayon qiling
78. Ta’lim sohasida davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlarini tahlil qiling
79. Ta’lim tizimini insonparvarlashtirish tamoyillarini ochib bering
80. Jismoniy tarbiya va sog‘lamlashtirishning zamonaviy pedagogik aspektlarini tahlil qiling
81. Jadidilar pedagogik qarashlarining ahamiyatini yoritib bering

82. Magistrlik dissertatsiyalarini rasmiylashtirish va metodologik asosini shakllantirishning ilmiy asoslarini bayon qiling

83. Pedagogik va psixologik bilimlarning didaktik aloqdorligini ochib bering

84. Pedagogik tadqiqotlar mantig‘ini tavsiflang

85. Yevropa va Osiyo Uyg‘onish davrida gumanistik g‘oyalarning shakllanishi haqida misollar yordamida bayon qiling.

86. Shaxsga yo‘naltirilgan ta’limning mohiyati, tamoyillari, texnologiyalariga misollar keltiring

87. Ta’limda uzluksiz va uzviylik prinsiplarini ochib bering

88. Ta’limni tabaqalashtirish va indvidullashtirishning asosiy tamoyillari va usullarini misollar yordamida izohlang.

89. Amaliy pedagogikaning mohiyatini ochib bering.

90. Oliy ta’lim - fan va ishlab chiqarish integratsiyasini misollar yordamida izohlang.

91. Tarbiyalanuvchilarning reproduktiv va ijodiy bilish faoliyatini qiyosiy tahlil qiling.

92. Ta’limning texnikaviy vositalaridan foydalanish imkoniyatlarini misollar yordamida ochib bering.

93. Fuqarolik pozitsiyasini shakllantirish, fuqarolik hissini rivojlantirishning pedagogik tamoyillarini izohlang.

94. Oila-mahalla-maktab hamkorligini tashkil etishning didaktik va metodik asoslarini bayon qiling.

95. Yoshlarda innovatsion fikrlashni rivojlantirish jarayonini boshqarishning pedagogik jihatlarini tavsiflang.

96. Qadimgi yunon faylasuflari (Suqrot, Aflotun, Arastu va Demokrit) ta’limotida ta’lim-tarbiya masalalarini tahlil qiling.

97. Pedagogik loyihalashtirishning ilmiy ahamiyatini asoslang.

98. Ta’lim oluvchilarda mafkuraviy immunitet, yuksak insoniy faziflatlarni shakllantirishning pedagogik jihatlarini qiyosiy tahlil qiling.

99. O‘quv-metodik ta’minotni ishlab chiqishning pedagogik imkoniyatlarini asoslang.

100. Tarbiya jarayonining mohiyati va uni amalga oshirish tamoyillarini tahlil qiling.

Talabgor quyidagi mezonlar asosida baholanadi:

Baholash mezonlari	**Maks. ball**
1. Fanni bilish darajasi	**30**
Asosiy nazariy bilimlar	15
Ixtisoslik bo‘yicha bilimlar	15
2. Tanqidiy fikrlash va tahlil	**25**
G‘oyalarni umumlashtira olish	13
Mantiqiy fikr va dalil keltirish	12
3. Nutq va taqdimot madaniyati	**20**
Tuzilishi va izchillik	10
Til va ifoda aniqligi	10
4. Savollarga javob berish sifati	**25**
Mazmun va aniqlik	15
Moslashuvchanlik va mulohaza	5
Xotirjamlik, professional yondashuv	5
UMUMIY BALL	**100**

FOYDALANISHGA TAVSIYA ETILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi qonuni. – Toshkent Ozbekiston,

2020

2. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo Yetamiz. Toshkent, «O‘zbekiston», 2016 yil, 56 bet.

3. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustvorligi va inson manfaatlarini ta’minlash-yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent, «O‘zbekiston», 2017 yil, 48 bet.

4. Mirziyoyev Sh.M. “Tanqidiy tahlil, qat’iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo‘lishi kerak” 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish yakunlari va 2017 yilga mo’ljallanganiqtisodiy dasturning Yeng muhim ustuvor yo’nalishlariga bag’ishlangan Rzbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining majlisidagi ma`ruzasi // Xalq so’zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar.

5. Mirziyoyev Sh.M. O‘zbekiston Respublikasi Prezdentining “O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bO’yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida” gi 07.02.2017 yil. // №PF-4947-sonli Farmoni.

6. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent, «O‘zbekiston», 2017 yil, 488 bet.

7. Abdullayeva B. S., Xoliqov A. A., Farsaxonova D. R., Muhammadiyeva S. V..Umumiy pedagogika (pedagogika tarixi) : darslik / - Toshkent : Innovatsiya-ziyo, 2022. - 300 b;.Egamberdiyeva N.M. Ijtimoiy pedagogika. – T.: Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2009.

8. Ibragimov X.I.., Abdullayeva Sh.A. Pedagogika nazariyasi. - T.: “Fan va texnologiyalar” nashriyoti, 2008.

9. Ishmuhammedov R.J va boshqalar. Tarbiyada innovatsion texnologiyalar. T.: Istedod jamg’armasi -2010 y.

10. Ishmuxammedov R., Abduqodirov A., Pardayev A. Tarbiyada innovatsion texnologiyalar / – T.: Fan va texnologiya, 2010.

11. Ismoilova Z. Pedagogikadan amaliy mashg‘ulotlar. – T.: Fan, 2001.

13. Madiyarova S.A. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat.-T.: “Iqtisod-moliya” 2009 y.

14. Mavlonova R., Rahmonqulova N., Normurodova B. Tarbiyaviy ishlar metodikasi. – T.: Tib-kitob, 2010.

15. Mavlonova R., Torayeva O., Xoliqberdiyeva K. Pedagogika. – T.: O‘qituvchi, 2001.

16. Mutalipova M.J. Xalq pedagogikasi – T.: Alisher Navoiy nomidagi O‘zbekiston milliy kutubxonasi nashriyoti, 2011.

17. Mutalipova M.J., Xodjayev B.X. Qiyosiy pedagogika. Darslik. – T.: TDPU,2015.

18. Ochilov M. Muallim qalb me`mori. – T.: O‘qituvchi, 2001.

19. Tashmetova Sh. X.Umumiy pedagogika : o`quv qo`llanma / Tashmetova Sh. X.. - Toshkent : Fan va texnologiyalar nashriyot-matbaa uyi, 2023. - 144 b;.